

עין משפט ור מוצה

ל א מיי פ"ב מהלכות מדין ק"י
ב מיי פ"א מהל' בית המדרה י"ב
ג מיי פ"א מהל' מדין ק"ג
ד מיי פ"ב שם הל' י"ז

הגהות הב"ח

(א) בבשנה את הגחלים אילך ואלך מוחה: (ב) בפרש עת הקול וכו' אמר נמי ולא וכו' רב שזו שומעין וכו' שלא יפסלו ממוי: (ג) ר"ה ופינה וכו' והכא בעינן דשן ומחוס הכי בעינן הלא מואכלות: (ד) ר"ה ואלך במזורה וכו' נעשר אמות עורה אל מן הסבב ועדיין חוקק הוא מן המזנה עשרים אמה שלששים אמות היה הכבש מופס בקרקע עורה לריבא דמי"ד היה לו יקור למזנה וקין דרומית מזרחית לבד לא היה וכו' לא היה לו יקור למן דמיס וכו' בקרקע עורה שלשים ואחת כ"ל: (ה) ר"ה זכר וכו' וייקין והשקין אמו אלא המזנה קדמה וקיס לכו לבענן דלא מיקרי השלש פחות מ"כ אמות ועולה העוף היא עשרת כ"ל וזכות דכמיז במזורה ונלא תמינת וישער מ' אמות נמקח: (ו) ר"ה וכו' וכו' אכסדראות בעורה כ"ל וזכות כ"י נמקח: (ז) ר"ה והתנא מנין וכו' דכר הקרב בני מוחה: (ח) במשנה ואל און הגלדין מחוקקים: (ט) שם פטעיס שהיה עליו: (י) משרש ד"ה מיד וכו' והוא וורשו (ק) ד"ה סודין בכבש וכו' ואלו לא שהיו סודיין אוחין על המזנה וכו' נראה לרבי הס"ד ואח"כ מ"ה על גדי המזנה מקיס שהוא פניו ואל און הגדין כ"ל וזכות מן נמקח:

שיטה מקובצת

א] עד שזומעין קול תיבת שהיו נמקח: ב] תיבה עת נמקח: ג] המזנה ופינה אל הגחלים אילך ואלך וזכות תיבת הילך נמקח: ד] הפנימיות ידיו: ה] תיבת והס לריס והלס כפ"א אלו ימיז פחסיס (דף כ' ע"א) איתח: ו] מבערב ומחוקין אוחין אוח' ל' נמקח: ז] און הגלדיס מוחיין אוח' ועל כבש כ"י גבי התפוס ותפוס: ט] עליו שלש מאות אוח' כ"י נמקח: י] עד שזומעין את קול תיבת שהיה אוח' ה' נמקח: יא] עד שזומעין תיבת שהיו נמקח: יב] הדיור מפרש אוח' ה' נמקח: יג] דשן דלא דבעינן הלא מאוכלות משוס אוח' ה' נמקח: יד] אמות בקרקע עורה יהיו מן כבש וזכות רגל ל"ש ותמקח: טו] מן תיבת והלך עד תיבת אליבא דמי"ד נרשס כ"י על מיהו קן למעלה להורות כ"י כ"ד רחי נמקח: טז] היה לו יקור למזנה כלל בקין דרומית אוח' ה' נמקח: טז] תיבת אל היה לו יקור נרשס כ"י על מיהו קן למעלה להורות כ"י כ"ד רחי נמקח: יז] פוחס אית מ"ד היה לו יקור תיבת ה' אומרים ל"ש וזאת ה' ה' נמקח: יח] תיבת אל נמקח: יט] הכבש ותקריב אלא שם תיבת לו נמקח: כ] בעורה כ"י על לוס ללכת: כא] והפדריס והלכסיס שהיה אוח' ה' נמקח: כב] בעין מחוקין אוח' ה' נמקח: כג] חלמנע המזנה ועמסיס שהיו: כד] וכשהיה רב כל אוח' ה' נמקח:

פ' הרא"ש

קול העץ שעשה כן קטין מוכני לכיור. נשקע בגלגל את הכיור לתוך צור הגולה שלא יפסלו מימיו בלינה. ופי"ב דוחסין (פ"ג): פליגי אם היה קול השיקוע שהיה משקע לתוך הצור אמר שקדש ידיו ורגליו כלה שיה יפסלו מימיו בעצמו המחר או קול העגלה. שהיה מעלכו לקדש ידיו ורגליו: וכן המאכלות הפנימי. הקרובים להיות דשן: חפץ פניו לנפון. כנגד המזנה: [גמ'] ותי היה אכסדרא מבערב בעורה. ל' עי"ד על עץ הים: באכסדראות של עי"ן. על עמודי האבנים שיש קיפות של אבנים: אההם חמין. לנשן את סקולת:

הדרין עלץ בשלשה פסוקות: ראוהו אחיו שירד. מן המזנה: הגמישיה. לנכור כל האלף לתפוח: ואת הצינורות. מלגות לבשר בני האבנים: סוקיין אוחין. משלקיין לגדיין ט"ז ולמי' מלמלפות אל פטעטת (ש"א כ"ו) מ"ן מנו חן פטעטת נשכה (מנמי"ג י"ג) ל' מנו לשכה.

כה:

ולא (ה) **שומעין אם קולו**. מפני שר"ל עד ל' שהיו שומעין את הקול וכו' תני ולא היו שומעין את קולו: עד לא' שהיו שומעין קול העץ שעשה **כן קטין מוכני לניור**. לגלגל שכבר שקעוהו מבערב כדי שלא יפסלו מימיו והשתא מעלהו כדי לקדש צו וכשמעלהו נשמע קול העץ דמי כיור נפסלין בשקיעת החמה ואיכא למ"ד צוזכרים (דף כ"א): דעבשוי משקען והתס מפרש שפיר: וכן אומיין הגיע עת. לקדש קידש ידיו ורגליו מן הכיור. יב] ומפרש צוזכרים (דף י"ט): כ"לד הוא מקדש מניח ידו המניט ע"ג רגלו המניט וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ושופך מים ומקדש: נעל מחסה של **כסף ועלה לראש המזנה**. דרך מוצרו של כבש חלמנע) של כבש הסמוכות לכד מוצרו. הכבש ארכו שלשים ושמים ורמזו מ"ז והוא היה בזמנע המזנה מנאלה ע"ש המזנה מלד מוצרו חוץ לכבש שמונה אמות ונלד דהמס חוץ לכבש מ' אמות שהרי המזנה ל"ב אמות: ופינה אם **גחלים אילך ואלך** וחסה מן המאכלות **פנימיותו**. מאוחין גחלים שנתאלכו ונעשו גחלים דקיס דהו דשן דלשר חלמל האש כתיבי". הכי גרסינן מן המאכלות שהנימיות אכל גבי גחלי יוס הכיפוריס לא גרסינן מאוכלות אלא הכי גרסינן" חתה וירד דהמס בעינן גחלים גמורים והכא בעינן דשן (ס) י"ג והא דבעינן הכא מאוכלות משוס דנעשו דשן בעינן: וידי. ממוצרו של כבש דרך כשכא אל המזנה צה ישבו: הגיע לרפס. למקוס שכלה הכבש: הפך פניו לנפון. כלומר לא היה מהלך דכרבו דרך מוצרו היורא חוץ לעורה אלא עדיין פניו לנפון ועורה

דהיינו דרוס המזנה: והולך במזוחו של כבש. אכל הכבש בקרקע עורה סמוך לכבש והלך (ו) כעשרה אמות (ל"א) בקרקע עורה) מן (רגל) הכבש ועדיין רחוק הוא [מקוס הדשן] מן המזנה כ' אמות שלששים אמות היה הכבש מופס בקרקע עורה (י) וזוהו חוץ מן הכבש ועדיין רחוק הוא מן המזנה ע"כ (אליבא דמ"ד לא (י) היה לה יקור למזנה כלל וקין דרומית מוצרחת לא היה לה יקור ופליגי צה צוזכרים (דף גז.) ל' יש אומרים לא היה להס יקור

לימן דמיס על אוחו יקור אכל יקור היה למזנה ואליביה היה הכבש תופס בקרקע עורה ל' והא דתנן הכבש שלשים ושמים שהיה מתפשט עדיין צ' אמות למעלה על אמת יקור ועל אמה סבב הכי שגשים ושמים ואיכא למ"ד לא היה לו יקור כלל ואליביה תופס הכבש בקרקע (ל') עוד שלשים ואחת ומתפשט עדיין אמה אחת על הסובב הרי צ"ב הכל ל"ב: אכר **גחלים ע"ג הרלפה רחוק מן הכבש ג' טפחים**. זכר דכתיב (ויקרא [ו] ושמו ואמרינן) ושמו שלא יפזר. וא"ת הא בעינן ושמו אכל המזנה ונהי דכבש כמזנה לכל מילי מ"מ היה לנו לקרבו אכל המזנה ועדיין הוא רחוק מן המזנה עשרים אמות אמר לי רבי דמהשלך דכמיז במזרחא ונולה וייקיינן (ו) דכתיבי במזרחא ונולה (ויקרא ה) והשלך אותה אכל המזנה קדמה ויחס להו לרבעין דלא מיקרי השלכה פחות מעשרים אמות (שיעור ח' אמות רחבש דעולת העוף היא נעשית על קרן דרומית מוצרחת הילכך מניח את הדשן רחוק מן המזנה עשרים אמות מקוס שנותנין שם מוצרה ונולה ודישון מזנה הפנימי ודישון המזנה וכל אלו נכלעים במקומן אכל תרומת הדשן נ"ל דלא היתה נכלעת מדאמרינן ציומא (דף כ"א). עשרה נמיס נעשו לצוזתינו כו' ופרסינן וכו ליכא והאמר אכ"י מוצרת העוף

ראוהו אחיו פרק שני תמיד

ודישון מזנה הפנימי ודישון המזנה נכלעין במקומן ואס איתא דתרומת הדשן כמו כן נכלעת ה"ל ללחשוצה ואמרינן בכריתות (דף ו.) ושמו מלמד שטעונין גימיה דאסור ליהנות מתרומת הדשן: **גמ'** **ומי הוו אכסדראות בעורה**. השתא קא סלקא דעתך אכסדראות של עץ היו

ולכך פריך ומי הוו אכסדראות (ס) כו' בעזרה: **אמר רב חסדא באכסדראות של צינן**. עמודים של אבן היו בעזרה כגיז חומת העזרה ועל העמודים נמוסים ממין מקראות: **למזמרא דחציבים** הוו קדמי ומקדמי לעשות חציבים מכלל דהשתא הוו מקטרי להו על גבי המזנה: והסניא מנין שלא יחא דבר קודם לפימיו. דכר (ט) הקוצעו גבי מזנה לא יקודס לתמיד של שחר הקרב כמו כן על גבי המזנה כו': להסס חמין לרבייכו. דמונת להסס חמין לעסוק צה וכשמגיע זמן הקטרותם לאחר שיקריבו אכזרי ממיד יקטיר כמו כן את החציבים:

הדרן עלץ בשלשה מקומות

ראוהו אחיו שירד. אסדרא דלעיל קאי לאחר שתרס את הדשן וירד מן הכבש י"א אז נתקרב אלס אכל רוח שהס עומדים: מיד לנו אחיו וקדשו ידיס ורגליס מן הכיור. והואיל (ו) ורלו לקדש ידיס ורגליס כמו כן לזורך עבודה ב' ראסיס ללכת צין אולס ולמזנה: נעלו אס המגרפוס. יעים להקיר את הדשן ולפנותו לתפוח: אס הצינורות. מלגות להסיר את האכריס: ועלו לראש המזנה. וקודס תרומת הדשן לא היה יכוליס לעשות לא ודיקדוס כרי עשישו חביתין ואח"כ מי שזכה לתרום כו': לא היו רואין אותו. שהלך לתרום שלא הלך אדם עמו ולא שומעין קולו לא היה יודיעין מה היה עושה עד ששומעין קול העין: מוכני. והלכה שהיה מיקץ כשמשכו לקדש ידיו ממנו: והן. הכהנים שבבית המוקד אומרים הגיע עת כבר הגיע התרום לכיור: וחתה מן המאכלות הפנימיות. והו תרומת הדשן: צבר את הגחלים. היינו אוחין המאכלות הרמת הדשן: מקוס שנותנין מוצרת העוף כו'. היינו אוח' אצל המזנה: המגרפות. עשוי באותו עץ מלא שנים שמושכין בו תחריד: החלו מעלין באפר. במגרפות על גבי תפוח מקביצין אותן ועושין אותו עגול כתפוח וככעב מפני שהוא נוי למזנה שידשנורו ח' בידם מגרפות ולא ברבליס ושוב מוציאין אותו הכל לחוץ להר המשהח: מימיו לא תנעצל כו' ומי הוו אכסדרא אצל המזנה היא דשן קר"י דבאכסדרא עמודים שפיר ע"י מייזי: והתנאי ר' אלעזר אומר כו'. שנאמר לא תטע לך אשרה (כל עץ) ככל מקוס וכל עץ בעלמא אצל מכות לא ליהודי וכו' משמע קרא: אמר רב חסדא באכסדרה אצל בני עמודים שפיר לא אשרה תורה: מ"ק

מסורת הש"ס

16) זכמים קד. וימא מנ: ג] (5) ל"ז ורד כ"ח בתשנ"א. א] צ"ק ק"ח. מנחות מט. פסוק: מ"ח (ג' ד.) ג"י שם כמנחות ק"י: ו"ב"מ נה. זכמים ק"ב. ג"ל המקומות האלו איתא רכ"א. (ס) זכמים כ., (ו) בתשנה הני' סוקיין. (ז) סולקין. (ח) נעשר אמות כ"ל יע"ב. (ט) ויקרא [ו.] (י) ע"י וימא מנ: (יא) ד"ק מ"ח. (יב) [מזורה ל.ד.] כ"ח ובשאר מ' אמות היינו המזנה היה חוקן מן הכבש מ' אמות משני ד"דים. (י) ע"י מו"ט. (י) גורפיין. (ט) [אוחו יע"ב. (י) משגרת לשון רבינו משמע דמפרש דהאי דתני ובגללים לא היו מדשנין אותם כ"ל דלא היו מדשנין אותם כרגלים רק צדיים וע"י מגרפות וזה דבר מלא ואין לשון המשנה סובל פירוש זה וז"ע.

תורה אור השלם

- לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מוצה: ו אַלְדִּיקוּ אִשֶׁר תִּשְׂרֹף קֶרֶךְ: דברים טו כ"א
2. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקְרָא בוֹ לֵאמֹר: וְהָיָה בְעֵר וְעִלָּהּ הַכֹּהֵן: עציס בבקר בבקר וְעִרְךָ עִלָּיהּ הַעֲלֶה וְהִקְטִיר עִלָּיהּ חֲלָבֵי הַשֶּׁלֶמֶת: ויקרא ו ה

רבינו גרשום

המדות: ואלו. באכסדרא דרך המערב לפי שכל העזרה מדי רוחותיה בנייה באכסדרא על גבי עמודים ומקורה אכל באמצע במקום המזבח והכבש ומקוס שחיטת לא היתה מקורה: היו בודקין והולכין. שיהו כל כלי העזרה שמורים יפה וכך הולכין ובדוקין אלו מיכן ואלו מיכן: עד שהגיעו למקוס עושה חביתין. שם הגיעו אלו ואלו המזבח שלום הכל שלום כלומר שלום השכל מצאנו בשלום כל הכלים במקומן: והצמידו בית עושה חביתין. והקידוס כרי שיעשו חביתין ואח"כ מי שזכה לתרום כו': לא היו רואין אותו. שהלך לתרום שלא הלך אדם עמו ולא שומעין קולו לא היה יודיעין מה היה עושה עד ששומעין קול העין: מוכני. והלכה שהיה מיקץ כשמשכו לקדש ידיו ממנו: והן. הכהנים שבבית המוקד אומרים הגיע עת כבר הגיע התרום לכיור: וחתה מן המאכלות הפנימיות. והו תרומת הדשן: צבר את הגחלים. היינו אוחין המאכלות הרמת הדשן: מקוס שנותנין מוצרת העוף כו'. היינו אוח' אצל המזנה: המגרפות. עשוי באותו עץ מלא שנים שמושכין בו תחריד: החלו מעלין באפר. במגרפות על גבי תפוח מקביצין אותן ועושין אותו עגול כתפוח וככעב מפני שהוא נוי למזנה שידשנורו ח' בידם מגרפות ולא ברבליס ושוב מוציאין אותו הכל לחוץ להר המשהח: מימיו לא תנעצל כו' ומי הוו אכסדרא אצל המזנה היא דשן קר"י דבאכסדרא עמודים שפיר ע"י מייזי: והתנאי ר' אלעזר אומר כו'. שנאמר לא תטע לך אשרה (כל עץ) ככל מקוס וכל עץ בעלמא אצל מכות לא ליהודי וכו' משמע קרא: אמר רב חסדא באכסדרה אצל בני עמודים שפיר לא אשרה תורה: מ"ק

פ' הראב"ד

בסמוך להם מלמטה שלא היה תפסק ביניהם אלא תקרה והיא דכתיב בעבודתם שלא היו עם הכהנים במחיצה אחת אלא שהכהנים מלמעלה והלוים מלמטה. אחד פתוח לחול חוץ

לעזרה להר הבית כלפי צפון שפשפש כמו שער קטן היה לו לאותו שער הפתוח לעזרה שבו נכנסין לבלוש את העזרה לחפש בכל בקר ובקר אם היה שם כל הכלים כמו שהניחם אמש כדגימא לקמן והואילו ששני שערים היו צריך שני שומרים ולקמן משמע גבי פשפש של היכל שהיה עומד מצד שער הגדול שהיו נכנסין שער הגדול שער המוקד הפתוח לעזרה היה עומד אוחו פשפש ומתוך הפשפש היו נכנסין לעזרה וסוגריין שער הגדול בבריה ומנועל כמו שהיו עושים גם לשער היחבל אלא שעוקי של זה הפשפש לא נתקן בעבור זה הדבר לא בשביל לבלוש את העזרה כיון דגבי הרדי הוה קיימי הני שערים דה"ל זה כנגד זה היו עומדים ודוי להכא ודוי להכא דזה שהיה שומר לאחר השערים היה יכול לשמור את שער האחרים מיאה יש לנו לומר שהשומר היה שומר את השער החיצון ולא את השער הפנימית במקדש מרות בן לוי היה ישן מבחוץ דהיינו בית המוקד עצמו לא היה תשמיש אלא כהננים לבד כדאמרון כבר שלא היו ישנים בתוכן ל"ל דמתחילה הוה ס"ד למיחש דהיינו איכא אינש דלא מעלי שיכנס לבית המוקד קודם נעילת שער בית המוקד ועכשיו אם לא היה שומר גם לפתחי העזרה היה נכנס על שד שלא היו מרגישין אלו שאצל השער וכן אם היה שומר אצל שער החומה אז אם היה בן חרוק ממנו כי לוי היה צריך להיות בן בחוץ ואבד גרדא נמי נפקי. הייאי דמדות דקתיב בן לוי ישן לו בחוץ דהכיב קתיב שהיו ישן היה צריך לשמור ולא לישן ובשלמא גבי נועל דקתיב ההם דנתן לו כסותו עליה וישן לו ודלא תקשי לן האיך ישן הלא היה צריך לשמור דהתם אותו נעול לא היה מן השומרים אלא מוקיני של בית אב דקדתיבי ההם שבידם היו מתפתחות העזרה אלא בן לוי קשה האיך היה ישן ע"כ איכא למימר דסבירא ליה ה"פ ובן לוי ישן מבחוץ בשעה שוה נועלו כי כל זמן שלא הגיע זמן הנעילה היה בן לוי ישן מפני שלא היה צריך לשמור אלא לאחור זמן הנעילה וכשהיה מגיע זמן הנעילה אז היה בן לוי משתו והיה שומר מבחוץ ופרחיו כהונה מבפנים וזה הנועל היה ישן כשאר בית אב. ואין לפרש דבן לוי ישן מבחוץ אפילו לאחר כשהיה נועל דא"כ מי היה שומר אי פרחי כהונה והא גם כהנים ולוים בעי: דוי הוא מלשון הכהן כדאמר בבי במה דלמדין רבא זוהיה לאביי דהוה לוי למורה דברוכתא טובא איכא בהאי לישנא: גיורתא דאצטוותא פ"י אבנים תחוכתי ויצואות כותל הלשכה מטביב ועשושין כמין כסאות ואצטבאות והן סטיו ע"ג סטיו ותיינו אצטבאות. דסלקין מטסיו וה לטיו זה אחר שלמעלה הימנה. שהיו דומין למעלות הכבש זו למעלה מזו וקס"ד השתא דלאחר שבנו האבני במקדש היו מחתכין אותן והיינו דקא פריך מי הוו פילגיני כלומי מי הוה האבנים תחוכתי במקדש והא כתיב אבן שלמה נבנה. אמר אביי והאי במקדש לא מסתחין אותן אלא מתקנס מחוץ למקדש ומיית' אבני זוטרת' ואבני רברבתא ומינה הגדולות למטה וקטנות מעליהן ואותן שמתחתיו היו עושין כמין כסא וקובעיין אותו כך בתוכה הלשכה ועליהן היו ישנים אבל קשה לי לפ"י הפירוש דהיינו הוה משמע דסבירא ליה בס"ד למימר לאחר שנבנה החומה היו חותכין בעובי החומה לעשות אצטבאות וזה תמה היה הי"ו יכול להיות זה דא"כ החומה הלתי מלמעלה כנגד הפגם שבפגמו בה לפיכך נראה דהכי ס"ד שתאבניס היו חותכין מתחילה מתוכה כעין פגם כזה ‏ ואין אנו צריכין לומר שבחומה היו חותכין אלא אפי' עשו מתחילה קודם בנין החומה ולא בתוך החומה (ומקשה והא) אסור לעשות כן הוא כתיב אבן שלמה וגו' אלא משום הנפת ברזל אסור דהא אפי' ע"י ‏ שיער היה אסור לעשות פנימה כדפרישתי אלא באבנים זוטרתא ואבני רברבתא וליעלם באבנים שלמות בני חתם: ודא' מטו למעבד עבודה פ"י שעדיין קטנים היו שומרים שלא הגיעו לעבודה עדיין שלא היה להם ב' שערות קרי להו רובים כמו רביה והכא דקרי להו פרחי כהונה דהיינו דמיירי דכבר הגיע לעבודה ובפ"י דחולין פליגי בה רבנן ור' מאמינא כשר לעבודה: ומשה על המשח. שיער הוה הבית מחומתו ירושלים ועד חומה הר הבית

המזנה: אכל המערכה: על ג' סוכוב. אם אין הכבש מחוק: הח"ו מעלין בלפס. אחד שישלקן את האכריס משם ה' מעלין כל האלף: ע"ג תפוח. הוא זכור גדול על אפר שהיה בזמנע המזנה

והיה אפר מתקן שם (כל זה שמש מקוס לקד' את המערכה) כל דכר מקודן וגוטה נקחא תפוח ונבדה (דף מו: מו) תפוח ים למעלה מאוחו מקוס: בפני שהוא נוי למזנה. שהוא סימן לרביעי הקרבתו:

א) וצחית מה... ב) לקמן ל... ג) אולין א... ד) א... ה) ויגלו כל העם לחמיו ויטעו... ו) חולין א... ז) א"ל יתחלף... ח) נשמת קב... ט) ויגלו דמקן... י) נשמתו... יא) ופי' מ"ח... יב) נשמתו... יג) ויגלו דמתיא... יד) ויחלף א... טו) ופי' וצחית מה... יז) ופי' וצחית מה... יח) ופי' וצחית מה... יט) ופי' וצחית מה... כ) ופי' וצחית מה... כא) ופי' וצחית מה... כב) ופי' וצחית מה... כג) ופי' וצחית מה... כד) ופי' וצחית מה... כה) ופי' וצחית מה... כו) ופי' וצחית מה... כז) ופי' וצחית מה... כח) ופי' וצחית מה... כט) ופי' וצחית מה... ל) ופי' וצחית מה... לא) ופי' וצחית מה... לב) ופי' וצחית מה... לג) ופי' וצחית מה... לד) ופי' וצחית מה... לה) ופי' וצחית מה...

תורה אור השלם

1. אנה אנוהו עליה אחינו המשוך את לבבנו לאמר עם גדול ורם ממנו ערים גדולת ורבות ראינו בשמים וגם בני ענקים ראינו בשרים א ו כי הם יתעלו כל העם אתריו ויהי מוחלים בחללים ושוחטים שמתה גדולה ותבקע הארץ בקולם א א מ

רבינו גרשום

השקו את התמיד בכוס של זהב. כדי שיהא נוח להתפשט עורו. בשל זהב הינו גומא. אין עניות במקום עשירות. וברור דשל זהב היה:

גהות הב"ח

א) במשנה כנגד קרן מערבית דרומית: ב) מפי'ש ד"ה כנגד קרן וי' עירנה להרמיק מן קרן דרומית מערבית ורואה למשך אותו על קרן צפונית לפי וי' כלפי המזרח ש' ערעט: ג) בא"ד הטעם מחולן ליתן פנימיו קרן דמלל אלל במקום לפנים קרן כל"ז: ד) ד"ה עטמד עמו קרן וי' ורואה לפי: ה) ד"ה אצרים וי' נראה ל' דוקא לאמר: ו) ד"ה אמר כנא וי' הוא דקאלמר ולא דוקא:

פ' הראב"ד

היה מחנה ישראל ומחמת הר הבית עד חומת העזרה היה מחנה ליהו המזרח העזרה ולפנים הוה מחנה שכניה: מבפנים. הר הבית: מבחוץ. לחוץ חומת העזרה ולקמן מפרש מ"ש האב במכנים ומ"ש האב מבחוץ: לשבת הפרוכת. לשכה שהיו בה אורגים הפרוכת. ואמר לה במחנהה [גנא] פ' וי' אורגו כל יהודה דמתיא קרא לייפין דהכי הוה וא"ל זיל קרי ביה בר זהב שהו פסוק הלא הוא בדברי הימים הוא זה ומאי קמילי י"ל דר"י מוסרא קבלה כידו היה דמתיא קרא נפקא לן דבב"א מקומות היו חללים שחורים ושבביל כך הוצרכו להחיות הפסוק לאחר משנתנו מפני שבפסוק משמע בב"ד מקומות וי' יהודה מוסרא שניה בלב"א אהא [למשפטי: לצנות ליום כ"ו דהא ליום היינו דאיכא למימר יום שלם כדכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: אלו ב' רוחות צפונה ונגבה היו לעשות שמירה בין ביום ובין בלילה אבל בשאר מקומות לא היה צורך כ"כ לשמור לפי' במזרח ובהגן מקומות אחתיו י"ל היו צריכן לשמור אלא בלילה אבל בצפון ונגבה היו צריכן לשמור בין ביום ובין בלילה וטעם וי' כהן בפתחיה וי' שהיה שמואל חסידו ע"ה ז"ל דמתיא קרא על חומותין ירושלמי הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה וגו' א"י מצניו למימר איפסא

ראוהו אחיו פרק שני תמיד

לא נפעל כהן מלוואי אס הדשן. אע"ג דנוי הוא למוצח כשיש עליו דשן הרבה אפי"ה כשהגיע העת לפנות את הדשן לא נפעל ח' כהן הלוואי את הדשן מי שמוטל עליו לעשות: **ההלו מעלין בגזירין**. לאחר שהסירו האפר ומתוהו לתפוח שבזמלע המוצח והיה מקום המערכה

פניו לקח גזרי ע"ים חמוכין וזדוקין ממוס דלמרינין^[א] כל עז שמנאל צו מולעת פסול לגבי המוצח: והשתא שאל **מי הע"ים לעמנו וכי כל הע"ים נשרים הן:** **נשע עשירי**. **חון משל זים ושל גפן**. בגמ' ס' מפרש טעמא: **ואף על פי שרוב ע"ים נשרים זאלו רגילין צמודציוס**. חרות וענפים לפי שארפסיס יומר ואין מעלין עשן זאל איגלות וקניס אינן נוחין לשרף כמו איגלות צמורים א"י לית עזי עש"ים צמורים כמו עקניס: **עזי שמן**. ע"ים שדולקין כמו נר: **סידר אס המערכה גדולה**. אותו שזכה בתרומת הדשן כדמוכה ציומא^[ב] (דף כג). דמקן התס מי שזכה בתרומת הדשן יזכה כקדור מערכה וצשני גזירין והא דקמתי לנעיל ההלו מעלין בגזירין הס מסייעין לו שהיו מעליס את הע"ים והוא היה מסדקן: **מוצהר**. כלפי מזרח היה מסדק שהיה התפוח היה צלמלע המוצח והוא לא היה מסדק הע"ים כלל מוצח הפנימי מערבית אלל צרות מזרחית של המוצח דרך ציאתו למוצח: **והויסה למזרח**. מראה היה עושה למערכה כמין חלון גני מזרח שמהא הויה מנשבת צו. הויה צו דרך שער מזרח ומנשב סס: **וראיינו גזירין**. הע"ים הפנימיס נוגעין צמוח שהוא צלמלע המוצח: **ורווח היס כהן הגזיריס**. בין סדרי הע"ים היו ^[א] (הנע"ים) מניחין ריווח: **שהיו מליטין האלוסא**. ע"ים דקין משס דרך אותו ריווח ומחולן ליתן פנימיו קרן דמלל אלל ונדלקיס הגדוליס על ידי הקניס. והשתא האלווא נפקא לן (ויומא דף כד): מוערכו ע"ים על האס"י דהכי קאלמר ומתנו בני אהרן הכהניס אש על המוצח ואח"כ וערכו ע"ים דקין על האש: **צירו משס ע"י חלליס ופיס**. לפי שהיו צריכיס עכשיו לגחליס ולישאס על המוצח הפנימי ולהקטירו סס קטרת היו צורריס **יפיס** שיעשו גחליס טוביס ולא אפר: **המערכה**. של קטרת אחר סידור מערכה גדולה כדמוכה ציומא צשמעתיא

דלצ"י^[ג]. (ג.ל.) וציומא [מה]. מפי'ק דבעינן שמי מערכות אחת לאצריס ואחת לקטרת ומתרווייהו על המוצח החיולן דקאלמיינן על מוקדה [ויקרא ח' זו מערכה גדולה ואש על המוצח מוקד צו [סס] זו מערכה שניה של קטרת: כנגד קרן **דרומיס מערבית**. של מוצח החיולן ומשוך לנד לפון להרמיקו מן הקרן ד' אמות דקסצר האי תנא כוליה מוצח צלפון^[ד] ואין מן המוצח נגד הפתח אלל חמש אמות שהרי ההיכל ממוזע ועומד צלמלע העזרה וי' אמות פתחו של היכל יס מוחותן עשר אמות חמש מן הדרוס וחמש מן הפון הרי חמש אמות מן המוצח נגד חמש אמות צפונית פתחו של היכל ארבע אמות שרואה להרחיק מן ^[ה] הקרן ס מערבית ורואה להמשיך אותו יא' על קרן דרומית לפי צבחותן ארבע אמות אי אמה יכול לקדר להע"ים לפי שהס אמה יקוד ואמה סוצב ואמה קטרת ואמה היולן נגד הכהניס קציב המערכה דקודס שתבא אלל המערכה שמוכל לסדר המערכה כלפי המוצח ארבע אמות ולימדך שבזמנה חמישית תסדר שגס אותה האמה עדיין היא נגד הפתח שאס תרחיק יותר מאותה אמה ותקרב יותר לנד לפון כגון צלמנה ששית או שציעית מו ליכא פתח אוקן צעין שיעשה המערכה נגד פתח ההיכל ^[ז] דגמררו מגחליס של יוס הכיפוריס שנוטלין מן המוצח החיולן וצלותו **זד** שהוא לפני ה' דהיינו צבקרן מערבית דמציב^[ח] ולקח מלל המתמחה גחלי לפי מעל המוצח לפני ה' והמרינן (ויומא דף מה): איחזו מוצח שמקמתו אש ה' אש כולו לפני ה' הו' אומר ה המוצח החיולן וכתיב זיה לפני ה' דכל הנוטל ^[א] מחיולן ^[ב] מבחוץ לינתן פנימי צפניס אין נוטל אלל צסמוך שאין לפניס ^[ג] סמוך הימנו כלל

ראוהו אחיו פרק שני תמיד

שהוא כנגד הפתח שאין קרוב לפתח יותר מאותו הזד: **עומד ה' סאין גחליס**. לפי אומד ממש סאין גחליס היו נותנין סס ע"ים כך שיערו לחמות צמוכ צראש המוצח כשהוא חול מחמה של ארבעה קצינ צריווח ולכן צריך שני כליס לפי שלא היה חותה צשל זכב

כדלמר ציומא^[ד] (דף מד): שהמורה חסרה על ממונן של ישראל וצבלי של כסף שהיה חותה לא היה יכול להכניס כסף צפניס שאין עניות צמקוס עשירות וגם צריך שיהא אותו שמכוס צפניס קטון יותר ^[ה] לפי שלא היה יכול לערות אותו של כסף צשל זכב שלא יפלו מן הגחליס לארץ הילכן חומה צשל ארבע קצינ ומערה צשל שלשה קצינ והיינו דמנן לקמן [ג.ל.] נתפוס ממנו כסף גחליס מכבדן לאמה וצריך להכניס כלי מלל צפניס דכתיב (ויקרא טו) ולקח מלל המתמחה גחלי אש וגו': **וצשבת**. שצריך להקטיר צזאתו מערכה שני צויכי לצוניה מוסיפינ שלש סאין עומד שמונה סאין: **שסס נוסמין צויכי לצוניה**. ולהקטיר הצויכין ^[ו] צמערכה גדולה א"א דמפרשינן צוצחיס ^[ז] (דף נח): דכל הנוטל צפניס לינתן צמוך אינו נותן אלל צסמוך שאין לפניס ^[ח] הימנו וגמרינן משיריס והכי פ"י כל דבר הנוטל מצפניס כגון צויכי לצוניה כדי לתת על המוצח החיולן אינו נותן על מוצח החיולן אלל צזאתה קרן שהוא סמוך לפניס שאין לו קרן סמוך יותר ממנו וטעמא מאי דגמרינן משיריס שירי דמיס הפנימיס שניתנין על יסוד מערבית דכתיב^[ט] אל סוד מוצח (החיולן) העולה אשר פתח אלו מועד: **האצריס והפדריס שלא נפעלו מצעבר**. שאמרינן ^[י] (ובל עם הארץ) מחללים בחלילים וגו' ותבקע הארץ לקולם ^[יא] אמר רבי ^[ב] ינאי בר נחמני אמר שמואל בשלשה מקומות דברו חכמים בלשוון הבאי ואלו הן תפוח גפן ופרכת לאפוקי מדרבא דתנן השקו את התמיד בכוס של זהב ואמר רבא גזומא קא משמע לן הני אין ^[ג] התם לא ^[ד] אין עניות במקום עשירות תפוח הא דאמרן גפן ^[ה] דתניא ^[ו] גפן זהב היתה עומדת על פתח ההיכל ומודלה על גבי כלונסות וכל מי שמתנדב עלה

או

המוצח מערבית^[א] שלו צסוק פרק טרף צקלפי (ויומא מה). וציומא מפרש צשמעתיא דלצ"י (דף קג). דלמר שסידרו שמי מערכות צזב עוד אותו כזה שזכה ססידר את המערכה ומסדר שני גזירי ע"ים דלמרינן מי סוכה צתרומת הדשן יזכה כקדור מערכה וצשני גזירי ע"ים ואחר סידור שני גזירי ע"ים ודישון מוצח אוהב והטבת ה' נרות ודס התמיד כו' כדרך שהס קדורין לשס הס עש"ים: **הליטו שמי מערכות צאש**. לאחר שסידרו שני גזירי ע"ים: **ירדו וצלו להס לנאסס הגויס**. שהיא קרובה לעזרה להטיל פייקות. וטעמא כאלשר פירשתי לעליס^[ב] שלא היו יכולין לפייס צעזרה לכך צריכיס ללכת לנשכת הגויס שהיא חזיה נלך צדרגס (תלס חג): **גב' אמר רבא גזומא**. אשלש מאות כור כלומר מילתא צעלמנא הוא ^[ג] דקאי ולא דוקא דמעולס לא הגיע לשלש מאות כור דמקוס המערכה לא היתה יכולה להחזיק שלש מאות כור: **השקו את הסמיד צנוס של זכב**. משנה היא לקמן שמשקיין את התמיד כדי שיהא נוח להפשטי. ומשוס גזומא נקט הא: **דניה מורה לשון הנאי**. כאלס שרואה לחוק צדרינו: **אלל הסס אין עניות צמקוס עשירות**. ולא גזומא דכל מעשיהם צעזשר וצשריה: **גפן של זכב היסו עומס על ראש"ה**. הייכל דבר של זכב העשוי כמין גפן ומודלה על גבי כלונסות של ארו ענין דליות של גפן מגביהין אותה על גבי עמודינן של ארו ולא עצרו אלל טטע לך אשרה כל עץ (דברים טו)

המוצח מערבית^[א] שלו צסוק פרק טרף צקלפי (ויומא מה). וציומא מפרש

צשמעתיא דלצ"י (דף קג). דלמר שסידרו שמי מערכות צזב עוד אותו כזה שזכה ססידר את המערכה ומסדר שני גזירי ע"ים דלמרינן מי סוכה צתרומת הדשן יזכה כקדור מערכה וצשני גזירי ע"ים ואחר סידור שני גזירי ע"ים ודישון מוצח אוהב והטבת ה' נרות ודס התמיד כו' כדרך שהס קדורין לשס הס עש"ים: **הליטו שמי מערכות צאש**. לאחר שסידרו שני גזירי ע"ים: **ירדו וצלו להס לנאסס הגויס**. שהיא קרובה לעזרה להטיל פייקות. וטעמא כאלשר פירשתי לעליס^[ב] שלא היו יכולין לפייס צעזרה לכך צריכיס ללכת לנשכת הגויס שהיא חזיה נלך צדרגס (תלס חג): **גב' אמר רבא גזומא**. אשלש מאות כור כלומר מילתא צעלמנא הוא

א) ^[א] דקאי ולא דוקא דמעולס לא הגיע לשלש מאות כור דמקוס המערכה לא היתה יכולה להחזיק שלש מאות כור: **השקו את הסמיד צנוס של זכב**. משנה היא לקמן שמשקיין את התמיד כדי שיהא נוח להפשטי. ומשוס גזומא נקט הא: **דניה מורה לשון הנאי**. כאלס שרואה לחוק צדרינו: **אלל הסס אין עניות צמקוס עשירות**. ולא גזומא דכל מעשיהם צעזשר וצשריה: **גפן של זכב היסו עומס על ראש"ה**. הייכל דבר של זכב העשוי כמין גפן ומודלה על גבי כלונסות של ארו ענין דליות של גפן מגביהין אותה על גבי עמודינן של ארו ולא עצרו אלל טטע לך אשרה כל עץ (דברים טו)

המוצח מערבית^[א] שלו צסוק פרק טרף צקלפי (ויומא מה). וציומא מפרש

צשמעתיא דלצ"י (דף קג). דלמר שסידרו שמי מערכות צזב עוד אותו כזה שזכה ססידר את המערכה ומסדר שני גזירי ע"ים דלמרינן מי סוכה צתרומת הדשן יזכה כקדור מערכה וצשני גזירי ע"ים ואחר סידור שני גזירי ע"ים ודישון מוצח אוהב והטבת ה' נרות ודס התמיד כו' כדרך שהס קדורין לשס הס עש"ים: **הליטו שמי מערכות צאש**. לאחר שסידרו שני גזירי ע"ים: **ירדו וצלו להס לנאסס הגויס**. שהיא קרובה לעזרה להטיל פייקות. וטעמא כאלשר פירשתי לעליס^[ב] שלא היו יכולין לפייס צעזרה לכך צריכיס ללכת לנשכת הגויס שהיא חזיה נלך צדרגס (תלס חג): **גב' אמר רבא גזומא**. אשלש מאות כור כלומר מילתא צעלמנא הוא ^[ג] דקאי ולא דוקא דמעולס לא הגיע לשלש מאות כור דמקוס המערכה לא היתה יכולה להחזיק שלש מאות כור: **השקו את הסמיד צנוס של זכב**. משנה היא לקמן שמשקיין את התמיד כדי שיהא נוח להפשטי. ומשוס גזומא נקט הא: **דניה מורה לשון הנאי**. כאלס שרואה לחוק צדרינו: **אלל הסס אין עניות צמקוס עשירות**. ולא גזומא דכל מעשיהם צעזשר וצשריה: **גפן של זכב היסו עומס על ראש"ה**. הייכל דבר של זכב העשוי כמין גפן ומודלה על גבי כלונסות של ארו ענין דליות של גפן מגביהין אותה על גבי עמודינן של ארו ולא עצרו אלל טטע לך אשרה כל עץ (דברים טו)

המוצח מערבית^[א] שלו צסוק פרק טרף צקלפי (ויומא מה). וציומא מפרש

עין משפט

גר מצוה

ב א מ"י פ"ב מהלכות תמידין

ג ב מ"י סס הל' יד:

ד ג מ"י פ"ב מהלכות אסורי מצות

הל' ג:

ה ד מ"י פ"ב מהלכות תמידין

ומוספין הל' יז:

ו ה מ"י סס הלכה ח:

ז ו מ"י פ"ב הלכה ה:

ח ז מ"י סס פי"ד הל' א ופי' סס

הלכה א:

שיטה מקובצת

[א] חלטה ושל אמו: [ב] למדל את אוח' נמחק: [ג] לקטורת מנגד מערבית: [ד] דברו ויצאליס גשון הבאי דכתיב והעם מחללין מחללין וגו' ותבקע הארץ לקולם דברו חמולס גשון הבאי הא דלמקן פתח והשקו התמיד כבוס של זכב אמר חיות וכל של הארץ נמחק: [ה] ירי שמואל כר חיתת יחי נמחק: [ו] אין זבל הסס: [ז] גפן דמנן חיתת [ח] נמשל הסס כהן מלוואי: [ט] אין מניחין חיתת העל"ס נמחק: [י] דלפי הוה ממדל מרד מערכה ציומא: [יא] חומו לקין דרומית חיתת [יב] הייכל וגמרינן מחלליס אוח' ו נמחק: [יג] היטול מבחוץ לינתן צפניס אין חיות מחילן פנימי נמחק: [יד] לפיכ ממונן כלל חיות סמוך הימנו גזומא וצמערכה גדולה: [טו] הדיכין וצמערכה גדולה: [טז] מוצחיס ריש פרק קדשי קדוש דכל: [יז] פייס ממנו ומגרינן חיתת הימנו ליש: [יח] הוא דקאלמר מי דקאי נמחק: [יט] רלס פתח ההיכל:

פ' הראש"ש

מלוואיאת את הדשן. חוין אצחנה בשריה רבה ע"י התבונה נזירי. סס בקיזות גדולת משפוטס דכתיב א ועבר עליה ע"ים מנחש שטענן עז גזירין:

סידר את מערכה גדולה. מקרבה למזרחו של מוצח: וחייתה. עוסיס מצמעכה כמין חולן כלל מוחת מצרובס ויחל חויה לוח קרואין האלון חויה. וי"מ גבולה כמו [מ"א ד' ח' מוחס אל חויה: שהיו מניחין את האלוואיס. סס חיותו וקומינן להסידר את המערכה: יצ"י מלל. לפי שמקנן סה ארס השלשון: קאלפורה. לקח ממנו חלליס להכניס לפייס על המוצח הכס להקטיר עליו ומהו קרף מערכה אחרת גחליס עליו ולא היו לוקחיס מצמעכה גדולה [ולפינן] צבקר טרף צקלפי [דף מ] מוקדה היא העולה על מוקדה על המוצח. כל היללס זו מערכה גדולה. ואש המוצח מוקד צו ו מערכה שניה של עשירות: כנגד קרן מערבית דרומית. שהיא סמוך לכסב דכתיב קטורת וי"ח ולקח מלל המתמחה גחלי אש מלל העל"ס מנפ"ה לוותר מקוס אמת סמוך לפני ה' ומייה ליפנין קטורת דעלת ממד:

שידך מן הקרן לפי פסין. ד' אמות מפרש צבקר קדשי קדשיס [דף נח]. דכבר הא' מנא דטלוו המוצח צלפון עזרה קרי יהיה סוף המצח כנגד חויה של פתח ההיכל ופתח היה ה' אמות צלפון וי' אמות צדריס. וי' אמות מערבית מן הקרן אלל חויה יסוד ואמת רוחת ואמת קרן ואמת מוקס הילך רגלי ההסניס שפאר עקין אמה כנגד פתח וחס היה מחסיק יותר לא היה לפי ה': ובאומד סאין. ה' נותן סס עליס שהיה אומד דבעתו שצשפוי שישלרו סס ה' סאין גחליס כדי שיכלל לחמות מןן צריות סאף תלמי: ובשבת מביכה ע"ים ששאר צלומד שמונה סאין. ששני שחלו גחליס להקטיר עליו עז מירי לצוניה: מבחוץין אוקן אלל חויה וי' אמת מירי ססאנו דכל המערכה וי' חס משיס חלל יהיה עבר קטרת למדל של שחר דמתיא דוקא קצירין שרקת סאין. ששני שחלו גחליס גזומא. אה דקמתי עפמיס יס עליו כסלג מאות כור דבר גזומא היא כללס הירושלמי דבר גדול מנחש צשפאיו יסוד לומר יסוד מה שחל: השקו את התמיד. קודס השפטיה סה שיהא נוח להפשטי: לשון הבאי. הכיטוע שאלי מנתקב צדרינו לכוין האמת: וי' לחק כל ממנו לא חשיב הקור אס התמיד כבוס של זכב דאין עניות צמקוס עשירות: גפן של זכב ששויה כמין לילת של גפן. וירושלמי מפרש ששלמס צמחמוו ענין של זכב והוא מיואלה פירוט של זכב ככל שנה והוא זכב פרוסיס. וצניס עז עשוי כמין לילת של גפן:

לפרבר נר' כמו שכתב בפתרונו הר' שמואל ז"ל לפי' יתא יפרי כל היינו עומד בחוץ למקום רגלי בני אדם. השתא א"ל דקס"ד השתא דשני חדרים היו וכל א' וא' שמו אסופי ע"ש שנתוספו בבנין והכא פי' דקרא לאוסופיס שנים שנים כלומר לכל חדר וחדר ששמו אסופיס היו שני שומריס ומגיד לך הכתוב של אותו צד לנגבה כזה הענין היתה שפירתם שבמקום אחד היו ארבעה ביהו: וכו"ב מקומות היו ^[א] כ"ב חדרים ששמו אסופי' כן כמו כד' היו שנים בכל א' שבין חלה היה מהם שמונה לנגבה ובשביל כך לא אמר לנגבה ח' כמו למורה מפני שבמזרח היה שפירתם בענין אחד שכן לצפון ד' אבל בנגבה היו חולקים למשמרתם (שדלמא) ^[ב] היו במקום א' ועדיין בשני מקומות ד' לפי מאי קס"ד השתא ופירושו דהאי קרא אחריני דכתיב לפר בר למעבר השתא א"ל הכי פי' הוא כלומר מלמד היה צורך מחצה האחד של אותו הצד של נגבה לא היו לו מקום שיהיה לפר בר דהיינו לשל כלפי חוץ שאין לשל דריסת רגלי בני אדם כ"כ שומריס אלא כך היה יונה לשמור מצד המערב שבקצה האחד מן המערב היינו למסלת סם חויר ד' שומריס ובקצה האחר של מערב שהיה עומד חוץ ממקום דריסת רגלי בני אדם דהיינו לפרבר לשל לא היה כ"א ששה ובהו הענין היו חולקים בשמירתם ולפרבר דרישה דקרא דלעיל מני' קא מפרש כמו שכתב וגם טעמא דידיה כלומר למה היה צורך לנגבה ח' שומריס היינו שמקצה אחד ד' ובקצה האחר ד' מפני שלא היה בו מקום עומד לפרבר. אבל למעבר שהיה לו מקום לפרבר לא היה צורך באותו מקצה של פרבר כ"א ב' שומריס ובקצה אחו' ד' שמה שני הכל והיינו דקא פריך כ"ד היו ומשני אביי דהי' ולאסופיס שנים שנים כלומר בשני אסופיס לא היה כ"א ב' שומריס בלבד דהיינו אחד לכל חדר וחד. ולפי' התירוץ שני לנו לפרש הפסוק כך לפרבר למעבר כלומר למה היו חולקים אותם ב' לנגבה במקצה האחד לשני מקומות דהיינו בשני האסופיס אבל למערב אחד למערב היו ביחד במקום אחד מפני שבמערב היו לפרבר מקום ובשביל כך לא היה צורך לחלקם בשני מקומות אלא במקום לפרבר היו שני שומריס גזומריס אלא האחד היה צורך להיות כולו והשני צריך לחלק כדי שתהיה שמירה בעתלה מחמת כל זה לנגבה מלמעבר מפני שלצד מערב בקצה הא' ולא היה עומד כ"כ במקום דריסת רגלי בני אדם. ואכתי פריך דכ"ב הוה ומשני במקום לפרבר לא היו שני שומריס גזומריס אלא האחד היה צורך להיות כולו והשני צריך לחלק חולה שהיה לאחד צוותא בעלמא דמחמת שהיה עומד חוץ למקום דריסת רגלי בני אדם היה עליו לטרוח לשמור לברו אבל באסופיס לא היה כל כך חושש להיות לברו במה שהיה עומד במקום שבני אדם מצויים להיות וליך ועוד י"ל שאותם ב' אסופיס לא היו רחוקים כוליה היו זה מזה היה להי אחד שבאסופיס כמו צוותא לחבירה אבל אותן ד' של מסלה היו

עין משפט גב מצוה

ט א מיי פ"ז מהל' כלי הנקטם
לכנס נז:

תורה אור השלם

1. וְיָקְרוּ בְּנֵי אֶרֶץ הַדְּבָרִים אֶת הַדְּבָרִים אֲתָּה הָרִיאָשׁ וְאַתָּה הַפְּדִיר עַל הַעֲצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַקְּבוּרָה:

שיטה מקובצת

א) שמעון בן ספקן: [ב] ריבוא. ג"א ריבוא: [ג] המערכה וכו' כל העצים ט"ו חוק: [ד] טעמה לא רב: [ה] וריבוא. כ"א מ"י בנייהו אלא בנייהו דלאמי קמי מלמלא ור"ש לא גריס בן: [ו] דוקרי שפיר מינה שפיר מלמלא: [ז] ועד עמיה אלב נאלו לא גריס בקומטוס: [ח] אין כדרכא דלמיר רחבא תות ה' ה' נמחק: [ט] מצינא וכו' שפי' א"ן בן גרין: [י] פרוכות הוי מתעסקין בכל שנה אמה וועלין: [יא] ודאי לא מהיא טעמא קמא דמשום מינה הוי ג"ש וממחק: [יב] פפא לית ליה: [יג] מצינא וכו' שפי' א"ן בן גרין: [יד] קשרים דברייהא דלקמן מינה דאי ליש: [טו] עלים הנמוסין ליה: [טז] אש יו וכו': [טז] שפי' אש לא [יז] מלמלא אלב פלו מינה אלב נמחק: [יח] נעון ומחא לתת: [יט] פירוש שפי מינה מן נמחק: [כ] אגח ומחא ואגח אפילו גבי מינה א"ת ד' נמחק: [כב] בן ה' הפסח: [כג] לנטיס יקר תא א"ת מן נמחק: [כד] פירי כדרכא מינה כמו ל"ג: [כה] כן כשלמא תיבת הוי פירוש נמחק: [כו] וכו' יסולן כל מינה ועלין נמחק: [כז] פירי כדרכא א"ת ה' נמחק: [כח] קולן טעמא לנטוע מינה כדי ליש:

לעני רש"י

ליעז"ש. גירום.

פ' הרא"ש

פי' שממנה עלה או גרגירי של וכו': ג' מאות הכנים. היינו גומלא. אריבה ארבעים אמה. ק' היה גובה הילכל עד המקדש: ה' הרבה עשרים אמה. מגד ורחב הילכל והא הפרכות המגדלת בין הילכל ובין קדש הקדשים מחא אמה טרקסין שהיא צבית רלשון ועמים היו וביניהן אמה. י"מ שהיה מלוכה בפמה של אולם דבחה ארבעים רחבה וערבו ורלשון נחא טפי דלפי' שי למה שנים ארבעים ששים היו ומשקוין מחמת עשן הקפורות והיו עשון לשמות ככל: נ"א ורשומיבונים ועמים עשרת עשרת שחי עושים תחת גרנטי ועמים ועמים ריבוא לטמר פי' ריבוא דמיר וכו' היו מועלין עליה: וישיש מחות ככנים. היינו חומלא: מבעייה. א' טעמא מינה מיהא והא א"ת מקבלת טעמה ולא טעמה לא ריבוא והא טעמא לא היה רחב ור"ל הא דמטעלין אותה היינו לאחר עשייתה דלמריקין פפרק חומר בקדוש [דף ע"ג.] דלטיס הנמוסין כגוהיה ריבוא עוביה על אהל עליה דברדכיען [סוכה דף א'] וסבת על הארץ וה הפרכות דרפיח ליה מיקי עליה דארץ והיא והיא הימה נמסקין והאל פסקן מקבל טעמא ק"ל א"כ טעמא תול' וריבוא לא נמסכת לא וריבוא דכספרים דגרסינן במסכת י"ט מפני מה אמרו וילן אפור פי' אפור מקבל טעמא כגוהיה אלב טעמא מקבל נלאו האי טעמא: [ועתמא] ויני' כ"ה: ד' רוב' ד"ה מפני מה וועלין: ז' רוב' ד"ה מן מחות ומריטי עקלים פי' מ"ן: גפן חות מאי טעמא לא משום דקטירי. ר' כהן קשרים ומועלין ע"ם מים ואין מציניבין ע"ם מים ויב' אדם חלקים דקטירי עשין עשין אפר מרובה ואין להכרות אפר מפני טורח האלה: פ' שום ישוב א"י. ב' הכנה עמס היה רבינו בנקדש ואם היו מצינא חלוה היו מתמעט אין והשקן: ע"ז העולם אשר על האש. עלים המינין להיות אש טעמהו לסיפק לעשות גמלים כמו סייקון כפן [וחוקלאבן]: [באן נכחה דוקרי עמפי ללא קטירי. בקיעות יפה מנו קיים דוקיטס ללא קטירי עשין כסס קשרים. א' מנו שאין מעלים עשן ואם דגסתי ללא קטירי עשין הכנה אפי': ובי' אליעזר מוסיף. לפסול את מלא מנו זית ונפן מייס כנרבלתס רכס ויל' [וימלא] דוואלס [י"י] גביי סימן אמר מיישין: א"א עב גב ללא מקטירי מגוואל. אין מרנה אפר מבעים אלל הקליפס הסמוך לה מרנה אפר: תאנה חיוורמלא. לנטיס שאי

אבטינס עצמו לא ה' צריך שורמים דהא תנן שמבחרין היו שורמים בעבור זה משום דאין ישיבה בעורה וראו צריך לפרש כמו שכתבתי למעלה שביח אבטינס היו שורמים ואצ"ג דאי היכא דלא אפשר מותר אלא מבחורן לביח אבטינס היו שורמים והאי קדרי להו בית אבטינס משום דכנגד בית אבטינס הוה ק"א. אבל בן המוקד ורואי משמע שהיו שורמים ע"ם ההם פ' מאי א"ל דמהאי טעמא לא היישנין ליישיבה משום דרא' אבטינן אחר וכל היכי דלא אפשר שפיר דמי מהא אפפי' שפרשניו שביח אבטינס באחד פנות העורה בקרן מדרחית צפונית או דרומית איכא למימר דלאו דוקא ומשם בקרן הוה קיימי והכי מוכח בפ"ק דמסכת יומא דהוה מספקא ליה לתלמודא דפתחא היכי הוה קיימי לשכות פרהודרין ולשכות בית אבטינס איזה מהם

כ"מ:

או גרגיר או אשכול זה והצ מציא ותולה בה: שלם מאוס כהנים לפנותה. גומלא היא דלאס הימה טעונה כל כך שזריכה שלם מאות כהנים לפנותה משצר וכל כך לא היו ממתינים: פרוכה עוביה טפה ועל שבעים וששים נימון. לייז"ש נארגת: ועל כל נימא ונימא עשרים

וארבע חוטין. שורין מחוצרין יחד. וזימלא (דף ע"ג): נפקא לן מקרא דכל חוט כפול ששה כל מקום שנאמר שש ללמדך שיהא החוט כפול ששה: ארכה ארבעים אמות. גובה הפרכות ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה להצדיל בין ההיכל לקדשי קדשים כדכתיב (שמות כו) והצדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים וכדמוכח בתוספתא: בדלותו פרוכת שפרוכה שמה מיירי וחלל ההיכל כלומר וגובהו היה ארבעים אמה כדמוכח במסכת מדות (דף לו.) שגובה ההיכל ארבעים ורמזו עשרים אמה ומשמונים וששים ריבואא] השרים נעשית. נערות שלא צאו עדיין לכלל נדות מתעסקות בה שרויים לעסוק בה צטורה וכדלמרינן בעלמא פ' נשים האורגות צפוכות נוטלות שטרן מתרומת הלשכה: ושמים עושים כולל שנה ושנה. צריך צ' פרוכות כנגד אמה טרקסין צבצבית שני לא יכלו לעשות אמה טרקסין כדמוכח בצנא צתתל בתחלתו (דף ג.) לכך עשו שמי פרוכות ותופסין השמי פרוכות א' אמה שהיו מתעסקין בכל שנה ונוטלין אלו מן הפתח ומניחין אחריים כנגד הפתח: ושלא מאוס כהנים מטעילין אותה. נראה לר' לאחר עשייתה לפי שאי אפשר לאורגים צטורה שלא תהא נדה אחת מן הכהנים האורגות בה ושמה פירספה נדה ולאו אדעתיה הילכך מטעילין אותה קודם שיפרסוהו נגד הפתח. והשתא לפי מה שפירשתי פ' אפרש כל סדר הפרוכת מתחלתו ועד רחצה עשרים אמה ושמים עושים ככל שנה ושנה צ' פרוכות וצ' אמה ורמזן כשעור זה להצדיל בין קדשי הקדשים להיכל שהיה גובה ההיכל כלול כדמפרש במסכת מדות [לו.] ושמי פרוכות היו ע

או גרגיר או אשכול מביא ותולה בה אמר ר' אלעזר ברבי צדוק מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים לפנותה פרוכת ב' דתנן רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון א'הסגן פרוכת עביה טפח על שבעים ושנים נימון פ' נארגת ועל כל נימא ונימא עשרים וארבעה חוטין ארכה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה ומשמונים וששים פ' ריבואא פ' נעשית ושמים עושין בכל שנה ושנה ושלא מאות כהנים מטעילין אותה: החלו מעלין בגזירין לסדר את המערכה פ' [וכו'] חוין משל זית ומשל גפן [וכו']: הני מ"ט פ' רב פפא אמר פ' משום דקטרי רב אחא בר יעקב אמר משום ישוב דארץ ישראל פ' מיתובי יעל העצים אשר על האש עצים הנתוכים להיות אש ומאי ניהו דוקרי פ' שפור דלא קטרי ואולי מקטרי מתוכו פ' וכי כל העצים כשרים למערכה הן כל העצים כשרים חוין מן זית וגפן אבל באלו היו רגילין במרביות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן רבי אליעזר מוסיף אף של מייש ושל אלון ושל דקל ושל חרוב ושל שקמה בשלמא למואן דאמור משום דקטרי בהא קמיופלו דמר כבר אף על גב דלא קטרי מגואי כיון דקטרי מבראי לא מיייתנין ומר סבר כיון דלא קטרי מגואי אע"ג דמבראי קטרי מיייתנין אלא למואן דאמר משום ישוב דארץ ישראל דקל מי לית ביה משום ישוב דארץ ישראל אמר לך וליטעמין תאנה לית בה משום ישוב דארץ ישראל ואי אית לך למימר בתאנה דלא עבידא פירא דקל נמי ברלא עביד פירא ומי איכא תאנה דלא עבדא פירא אין יוכדרחבה דאמר רחבה מיייתי תאיני חיוורתא ושייפי

כנגד אמה טרקסין צבצבית שני לא יכלו לעשות אמה טרקסין להצדיל עס לפי שהיה גבוה יותר ממאה אמה וחומה רחבה אמה אינה יכולה לסבול חומה גבוהה כל כך ולהרכיב החומה אי אפשר להכל כבתב לכן עשו שמי פרוכות להחזיק האמה. ואין נראה לי לומר שאותן שמי פרוכות היה כל אחד עוביו טפח לפי צריך הכהן להלך בין אותן שמי פרוכות ואם היה עציץ טפחיים א"כ לא היה צניינה אלא שלשה פ' טפחים וצנחה עשן מש' טפחים לא היה יכול להלך הילכך נראה לי כמו שפירשתי: הני מאי טעמא. מפני מה אין מצינאין של זית ושל גפן: אמר רב פפא משום דקטירי. כלומר יש צהן קשרים וצבציל הקשרים אין שורפים יפה ומעלין עשן. דרך קשר להיותו כל שעה לח ואינו שורף יפה ומעלה עשן ואין זה כבודו של מקום להעלות עמים שאין שורפים יפה למוצח ורשיה לדבר דלמרי' בפסחים צפרק כ"ד זולין בתחלתו (דף ע"ד.) כיון דאית ציה קטירי מפיק מילא ותמרינן בעלמא (תענית ה:) צ"פ פא. צ"ב פ:) צבקים וצגפטינס מן הפסק ועלמא קשרי: רב אחא צ' יעקב א"א משום ישוב דארץ ישראל. ודאי יא' טעמא קלמרי קשרים הס פסולים אלא אפי' בלא טעם קשרים צבציל דבר אחר היו מניחין ואחיה משום ישוב דארץ ישראל שאם ישרפו הימים והגפנים לא ימלאו יין לשמות ושמן לסוך ותחרב דארץ ישראל. ונפקא מיניה לדידי דאית לי דמשום תקנת ישוב מניחין כמו כן כמו שנמתיין צבציל הקשרים דהא דקמיני מתייתנין [ע"א] דהיו מצינאין מוציבות של תאנה צבתאנה ללא עבדא פירי וכדמפרש רחבה וכו' אלב צשאר תאנות שהיו עושין פירות לא היו מצינאין משום ישוב א"י אבל רבי פפא ב' לית ליה ישוב דארץ ישראל כולל תאנות שבעולם אם שנה עבדא פירי לא שנת לא עבדא צריך. ומנו א' שפירשתי אני כ"ך לומר דכולי עלמא אית להו טעם קשרים ד' דהא צרייתא דלקמן שמציא הש"ס מוכחא דליכא לפרושי אלא צבציל קשרים ולקמן אפרשנה: הכי גרסינן לה כסורת כהניסי על העצים אשר על האש עצים יו' ט' נתונים להיות אש וכי כל העצים

ראוהו אחיו פרק שני תמיד

כשרים היו הן כל העצים כשרים היו חוץ משל זית ושל גפן ר' אליעזר מוסיף אף של מייש ושל אלון ושל דקל ושל חרוב ושל שקמה אלב באלו רגילין צמורציות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן. והכי פירושו על העצים אשר על האש ואחיה עצים שניתוכין מהרה ונעשין אש: דוקרי. קני כמו מוציבות דמתי' קנים הדוקרנין שעדיין האילין צמור ולא גדלו צו ענפים כי אם שמים ושלש וצבציל שהוא צמור הוא שורף מהר: דלא קטיר ואולי ומיקטר. שאין צהן קשר ואחיה קשר יא' שלל הלך הקשר צבנים צהן העצים דתנא קמא לא פסיל ליה אלא"כ הלך הקשר צבנים וצקינאין היו צדצר: וכי כל העצים כשרים היו. כמו שפירשנו במתי' [ע"א]: חוץ משל גפן ושל זית.

שאפילו צבחרותן יש צהן קשרים: ר' אליעזר מוסיף. לאיסורא אף של מייש ושל אלון כו'. ואולי ומפרש פלוגמא. יא' אלא באלו היו רגילים מילמלא דמ"ק נמי הוא אלא ר' אליעזר אפסקיה: צשנמא למאן דאמר. דמפרש טעם האיסור צבציל קשרים ולא משום תקנת ישוב ארץ ישראל סבר דכנא פלוגי מ"ק דלסר של זית ושל גפן ולא יומר קסבר של זית ושל גפן הקשר הולך עד פנים הילכך לא מצינאין אלב של מייש ושל אלון ושל חרוב ושל שקמה ושל דקל הקשר אינו אלא צמוך אלב צבנים אינו הילכך מיייתנין ור' אליעזר סבר כיון דקטירי מצראי לא מיייתנין. ורשיה לדברי דכל לא יזי צהס קשרים מופרטינן על אותה המשנה כ"ד זולין את הפסח פ' מציא שפור של רמון א' תמוזך לתוך פיו ופרקי וייתמי של אלון ושל דקל ותרוצ וסקנמה ומתרינן משום דלית עשן קיטרי ומפקי מיא שמעינן התם דכל אלו אית צהו קיטרי ואע"ג דפרכינן התם וייתמי תאנה ומתרינן תאנה נמי אגב דמתחלמא מפיק מיא פירוש פ' מי שיש צו מוח צבנים כמו עץ של ערבה ושל אגוז ב' אפילו הכי גבי עצי מערכה הס כשרים ב' דתמס היינו טעמא גבי פסח אין דרך לשפור לחומתו לשנים אלא מניחין אותו עגול כמו שהוא

גדל ציער ואי הוא טוב לשפור הילכך אם היינו זולין צו ב' פסח יבא הדבר ליד לקלוק אלב גבי עצי מוצח דרך צני אדם לחמוך עצים העומדים לשריפה לשנים צבציל שיערף יותר הילכך כשיחמסם לשנים ב' [יוסקר] [נקח] את המוח שמצפטים וכן יעשה צעזי אגוז: אלא למאן דאמר משום ישוב דארץ ישראל. דמפרש טעם האיסור כמו כן צבציל ישוב דארץ ישראל א"כ הוא לדבריו יחא פ' שונה תנא קמא עצי דקל שנה תנא קמא לא אכר אלא של זית ושל גפן. ועכשיו ליכא לפרושי דרב אחא בר יעקב לית ליה איסור משום קשרים דאי לית ליה היה לו להשא"ם להקשות אלא למ"ד משום ישוב דארץ ישראל צמאי פלוגי אלא ודאי אית ליה טעם קיטרי: וליטעמין. דמוצבת ליה מצרייתא דתורת כהנים אמאי לא אומצת ממתי' דקמיני דמתאנה היו רגילין וכי לית צהו משום ישוב דארץ ישראל צמתיה: אלא מאי טעם. לא אומצת לי דסבדת דצתאנה דלא עבדא פירי מיירי אליבא דרב אחא צר יעקב כי מקשת לי נמי מדקל תריך דקל ללא עבדא פירי דלית ציה תקנת ישוב דלשריפה הוא עומד. והנקשה היה סבור דליכא רחבה תאנות דלא עבדא פירי ב' כמו דרחבה אלב דקל ליכא והא דפרייך מדקל ולא פריך מחרוב מי לית ציה משום ישוב דארץ ישראל דסבירא ליה דלא שייך איסור משום ישוב דארץ ישראל אלא דקל ותאנה וזית וגפן המניין בקרא פ' דאגב דחשיצי מנאן הכתוב בשנת דארץ ישראל אלב בשאר פירות ליכא איסור משום ישוב דארץ ישראל: ומי איכא תאנה דלא עבדא פירי אין. ב' הכי פירושו צשלמא מדקל לא מנינו להקשות דדקל לא היו רגילין אלא צמתניתין אמרינן דצבתאנה היו רגילין וכו' דצבתאנה היו רגילין וכו' ב' ועלין כל כך למאז תאנים אלא עבדי פירי כמו צריך למוצח: אין. ודאי וכוילין הרבה למאז צבצביל צניינין נמי הוו תאנמא דלא עבדי פירי ב' דכרחבה: דאמר רחבה מייסי תאיני חיוורתא. תאנים לצנות אותן תאנים רעות הן. נעשים על תאנים חיוורתא לוקחין ב' כדי לנטוע כדמפרש:

ושייפי

וכו' בבנין בית ראשון קיימירי לפיכך היה להם סדר אחר לאותן כ"א מקומות ואין ללמוד משם כ"א זה שבכ"א מקומות היה צריך להיות שורמים. אבל לסדר שלהם לא כי הכל לפי הענין בבית ראשון כבכ"א היה צריך לשימור ורבית שני בענין אחר. תחלה כהנים ושורים וחד דלויס לפי שמשמע עכשיו דכהנים גופיהו קא חשיב בכללי יש לתמוה דהא קא חשיב שיעים ובמתניתין קא חשיב חמשה על חמשה שיעי הר התי' ועל ד' פנותיה וה' על ה' שיערי העורה מחוכו ד' על ד' פנותיו מבחורין אי"כ בית אבטינס שהיה א' מג' מקומות שהכהנים שורמים שם לא היה משערי העורה. וכך מוכח במתניתין דמסכת מדרות שלא היו משערי העורה ע"כ י"ל דמקום אבטינס היה מיד' פנות העורה דהוי היא בכלל ד' על ד' פנותיה מבחורין ויכול להיות שביח אבטינס היה עומד לפיכך מחומת העורה וזה המקום שהיו הכהנים שורמים בו היה עשוי מבחורין לאומתו כנגד בית אבטינס קרי להו מקום בית אבטינס אבל בית

אבטינס עצמו לא ה' צריך שורמים דהא תנן שמבחרין היו שורמים בעבור זה משום דאין ישיבה בעורה וראו צריך לפרש כמו שכתבתי למעלה שביח אבטינס היו שורמים ואצ"ג דאי היכא דלא אפשר מותר אלא מבחורן לביח אבטינס היו שורמים והאי קדרי להו בית אבטינס משום דכנגד בית אבטינס הוה ק"א. אבל בן המוקד ורואי משמע שהיו שורמים ע"ם ההם פ' מאי א"ל דמהאי טעמא לא היישנין ליישיבה משום דרא' אבטינן אחר וכל היכי דלא אפשר שפיר דמי מהא אפפי' שפרשניו שביח אבטינס באחד פנות העורה בקרן מדרחית צפונית או דרומית איכא למימר דלאו דוקא ומשם בקרן הוה קיימי והכי מוכח בפ"ק דמסכת יומא דהוה מספקא ליה לתלמודא דפתחא היכי הוה קיימי לשכות פרהודרין ולשכות בית אבטינס איזה מהם

מסורת הש"ס

א) שקלים פ"ח מ"ה [סולן ע"ג].
ב) [מנולין: א] חלמא גיריס. א) [ונקרבין דהרין ד"ס גורם משום דקטירי וי"ש].
ד) [שקלים פ"ג ה"א]. ב) [מנבנות ק"ו]. א) [ויחיו מתישנין רש"ש].
ו) [ארבעה רש"ש]. ב) [ויקרא פרק א'].
ט) [ז'למוריס]. א) [פסחים ע"ג]. ב) ג"א שרי.
ז) [דבתי ט']. ט) [ז'ל והסג ודאי איכא למימר דמהאי טעמא וכו'.
א) [מטעילין אומה צמוך ואחר כו' כיא צשקלים י"ב]. ב) נראה דל"ל ויש מפרשים דמממאה טומאת מת לפי שהיא מחילה וכו' ועי' מו"ס צ"נה דף י"ד ע"ב ד"ה מפני מה ע"ש.

רבינו גרשום

ומשמונים ושורים ריבוא (כיצד) היתה נעשית: שישלש מאות כהנים מטעילין אותה. כשנגמרת היינו גומא: וכי כל העצים כשרים למערכה היו כל העצים כשרים חוץ משל זית וגפן עץ שמן קמן בלעז הידי זית וגפן: מאי טעמא א"א משום דקטמין. שושנין עשן יותר מרוב: משום ישוב ארץ ישראל. שלא להחריב גפנים. ועצי ידיתם של ארץ ישראל. הניתוחין להיות אש בלא עשן שלאלתר כשמשימין נעשין אש מאי וניהו הני דוקרי שפיר ולא קטיר ואילין מיקטר: וכי כל העצים כשרין כו'. כשלמלא למ"ד משום דקטמי בהא קא מופלגי תנא דמתניתין ור' אלעזר דמוסיף דתנא דמתניתין דלא תנא הני של מירש ושל אלון קסבר דלא קטמין מגואי מתוכן כיון דקרא מאבראי מקליפתן לא מיייתנין: ור' אלעזר סבר. כיון דלא קטמי מגואי כו': אבראי משום ישוב ארץ ישראל. לטעמיה אמאי מוסיף ר' אלעזר על אשור דקל מי לית ביה משום ישוב א"י: אמר לך ולטיעמין תאינה. דקתני אבל באלו רגילים במרביות של תאנה מי לית ביה כו': מיייתי תאינה

הגהות הב"ח

א) נמ' ומשמונים ושמים ריבוא נערות נעשית: א) בפ"ש ד"ה ושלם מאות וכו' ל"ה מה שפירשתי א"ש כל סדר: א) ל"ה כשלמא וכו' פי' לפי שיש צו מוח צבנים נעשים ידוק את המוח:

פ' הראב"ד

הרוקסן ביורה מאי לפרבר ע"כ היה צריך האי כפבר ע"כ ומקום זה דהוה קאי לפרבר מוכיח בפרק איהוה מקובץ שוה היה לול מאורוי הנפרות. וגם זה נובל לומר דבמקום שתייה מסילה מתחלק לשם היתה לשבח בניה לצורך שימור ולשם היו ד' שומרים: ובפירושו ה' שמואל החסירי ז"ה שומר מסילה זה קיפונית. דתנן במסכת מדרות שמשמש דמיה וביבא והא זה הפי' נובל לומר מהו קיפונית להם נקרא שמו כך זה הישר כמו נוטריקון שמקורו כלפי מקום הייני שהיתה מסלה מקפת כלפי לול שמאחוריה הכפורת היה מקום לול התם דהיינו שהשיניה שורה ע"ג הכפורת וגם מקום ארון אין ע"ה החסירי מיהא מהאי קרא דלמורה הלויים ששה וגו' אין אדם יכול להעמיד ולישבו כלל על סדר משתינו. דתנן חמשה על חמשה שיעי הר הבית וסדר שכתב הר"ש החסירי ז"ל בפירושו אינו נראה שהיו מן המורה מחשב ששה עד שער מדרה היה הבית ושני פנותיה ושער מדרה העורה ושני פנותיה ד' לצפונה ד' היינו שער הטירי ושער הניצונה ושער הקרבן ולשכות הקרבן וקשיא לאלתר לפי זה ואמאי לא קחשיב בית המוקד כמו כן שהיו לשם היו שומרים העיקר הכהנים במקום כהן צריך לו כן כדותנן במסכת מדרות דיש לו כן לוי מבחור. ומשום כך נראה דע"כ אית לן לימיר דמתניתין במסכת תמיד וזאת מדרות בבנין בית שני קא חשיב והאי קרא דלמורה ששה

